

UDK 347.7

Novi Stečajni zakon

Božo Prelević, dipl. iur.

Od 1. rujna ove godine na snazi je novi Stečajni zakon. Stečajni zakon donosi brojne novine pa su dijelom Stečajnog zakona sada postala pravila predstečajnog postupka kao sudskog postupka uz nove predstečajne razloge, promijenjeni su uvjeti za otvaranje stečajnog postupka, sniženi su troškovi pokretanja stečajnog postupka, povećana je financijska odgovornost članova uprave i vlasnika poduzeća u slučaju nepokretanja stečaja, uvodi se dostava sudskih pismena na mrežnoj stranici sudova i dr. Autor u stručnom članku daje analizu ovih i drugih novina u Stečajnom zakonu.

1. Uvod

Nakon sadržajne javne rasprave, 12. lipnja 2015. je donesen novi Stečajni zakon¹ (u nastavku teksta: Zakon), koji je stupio na snagu 1. rujna 2015., s kojim datumom je prestao važiti stari Zakon. U nomotehničkom smislu radi se zapravo o izmjenama i dopunama starog Zakona², ali je radi preglednosti donesen u obliku potpuno novog Zakona. Novi Zakon sadrži brojne bitne novine.

U prvom redu u Zakonu su inkorporirane odredbe o predstečajnom postupku pa je stupanjem Zakona na snagu dijelom prestao važiti Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi³ (u nastavku teksta: ZFPPN)⁴. Slijedom donošenja novog Zakona, izmijenjene su i odredbe Zakona o osiguranju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca⁵ pa možemo reći da je noveliran cijeli sustav stečajnog prava u Republici Hrvatskoj. U nastavku teksta iznosimo najbitnije novosti u Zakonu.

2. Predmet Zakona, subjekti postupka te predstečajni i stečajni razlozi

Zakonom se uređuju⁶:

- pretpostavke za otvaranje predstečajnoga postupka, predstečajni postupak, pravne posljedice njegova otvaranja i provedbe;
- pretpostavke za otvaranje stečajnoga postupka, stečajni postupak, pravne posljedice njegova otvaranja i provedbe;
- stečajni plan;
- osobna uprava dužnika nesposobnoga za plaćanje te;
- pretpostavke i učinci oslobođanja dužnika od preostalih obveza.

Kako smo naveli, novinu u Zakonu predstavlja uređenje predstečajnog postupka, s time da i dalje na snazi ostaju navedene odredbe ZFPPN-a.

2.1. Subjekti stečajnog i predstečajnog postupka

Zakonom je proširen i krug osoba nad kojima se može provesti stečajni i predstečajni postupak. Predstečajni i stečajni postupak mogu se provesti nad pravnom osobom i nad imovinom dužnika pojedinca, ako zakonom nije drukčije određeno. Dužnikom pojedincem se u smislu Zakona⁷ smatra fizička osoba obveznik poreza na dohodak od samostalne djelatnosti prema odredbama Zakona o porezu na dohodak⁸ i fizička osoba obveznik poreza na dobit prema odredbama Zakona o porezu na dobit⁹.

U čl. 3. st. 2. Zakona određeni su subjekti nad kojima se ne može provesti predstečajni i stečajni postupak. Treba istaknuti kako u slučaju da je zakonom isključena mogućnost provedbe predstečajnoga i stečajnoga postupka nad pravnom osobom, za njezine obveze solidarno odgovaraju njezini osnivači odnosno članovi.

Pri tome se ova odredba ne odnosi na trgovačka društva kapitala. Zakonom je propisano i kako se predstečajni postupak ne može provesti nad financijskom institucijom, kreditnom unijom, investicijskim društvom i društvom za upravljanje investicijskim fondovima, kreditnom institucijom, društvom za osiguranje i reosiguranje, leasing-društvom, institucijom za platni promet i institucijom za električni novac.

2.2. Predstečajni razlog

Predstečajni postupak može se otvoriti ako sud utvrdi postojanje prijetee nesposobnosti za plaćanje, koja postoji ako sud stekne uvjerenje da dužnik svoje postojeće obveze neće moći ispuniti po dospijeeu. Zakonom je određeno¹⁰ kako će se smatrati da postoji

1 Nar. nov., br. 71/15 od 29. lipnja 2015.

2 Nar. nov., br. 44/96, 161/98-Zakon o bankama, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 117/08-Zakon o kreditnim institucijama, 116/10, 25/12, 133/12 i 45/13-Rješenje USRH.

3 Nar. nov., br. 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13.

4 Čl. 445. Zakona.

5 Nar. nov., br. 86/08, 80/13 i 82/15.

6 Čl. 1. Zakona.

7 Čl. 3. st. 1. Zakona.

8 Nar. nov., br. 177/04, 73/08, 80/10, 109/11-Odluka USRH, 114/11, 22/12, 144/12, 43/13-Rješenje USRH, 120/13-Odluka i Rješenje USRH, 125/13, 148/13, 12/14-Rješenje USRH, 83/14-Odluka USRH i 143/14.

9 Nar. nov., br. 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13 i 143/14.

10 Čl. 4. st. 2. Zakona.

prijeća nesposobnost za plaćanje ako nisu nastale okolnosti zbog kojih se smatra da je dužnik postao nesposoban za plaćanje i ako:

- dužnik u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje koji vodi Financijska agencija (u nastavku teksta: FINA) ima jednu, ili više evidentiranih neizvršenih osnova za plaćanje koje je trebalo, na temelju valjanih osnova za plaćanje, bez daljnjeg pristanka dužnika naplatiti s bilo kojeg od njegovih računa, ili;
- duže od 30 dana kasni s isplatom plaće koja radniku pripada prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru, ili posebnom propisu odnosno prema drugom aktu kojim se uređuju obveze poslodavca prema radniku, ili;
- u roku od 30 dana ne uplati doprinose i poreze prema plaći, računajući od dana kada je radniku bio dužan isplatiti plaću.

2.3. Stečajni razlozi

Stečajni razlozi su nesposobnost za plaćanje i prezaduženost.

2.4. Troškovi postupka

Ako Zakonom nije određeno drukčije, u predstečajnom i stečajnom postupku svaki vjerovnik snosi svoje troškove postupka¹¹. Što se tiče predumjivanja troškova postupka, kod blokade računa će se djelomično rezervirati sredstva za vođenje stečaja, a u slučaju da takvih sredstava nema, ili nisu dostatna, plaćanje troškova će se moći naložiti i odgovornim osobama dužnika.

3. Predstečajni postupak

Predstečajni postupak ostaje dijelom uređen odredbama Zakona, a dijelom odredbama ZFPPN-a. Ističemo novine u Zakonu koje se odnose na podnošenje prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka i pravne posljedice otvaranja predstečajnog postupka.

3.1. Podnošenje prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka

Prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka podnosi se sudu na propisanom obrascu i sadrži podatke potrebne za identifikaciju dužnika i podnositelja prijedloga te popis imovine i obveza dužnika. Jednom podneseni prijedlog više se ne može povući. Prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka podnosi dužnik, ili vjerovnik ako se dužnik suglasi s njegovim prijedlogom.

ističemo...

Podnositelj prijedloga mora uplatiti predujam za troškove predstečajnog postupka u iznosu od 5.000,00 kuna te uz prijedlog dostaviti potrebnu dokumentaciju sukladno čl. 26. Zakona.

3.2. Pravne posljedice otvaranja predstečajnog postupka

Pravne posljedice otvaranja predstečajnog postupka nastaju trenutkom objave rješenja o otvaranju postupka na e-oglasnoj ploči sudova. Od tog trenutka dužnik može obavljati samo plaćanja nužna za redovito poslovanje i ne smije ispunjavati obveze nastale i dospjele prije otvaranja predstečajnog postupka. Dužnik može otuđivati i opterećivati imovinu samo uz prethodnu suglasnost povjerenika, a u slučaju da povjerenik nije imenovan uz prethodnu suglasnost suda.

Od trenutka otvaranja predstečajnog postupka više nije dopušteno pokretanje parničnih, ovršnih, upravnih i postupaka osiguranja protiv

¹¹ Čl. 20. Zakona.

dužnika, a svi postupci koji su u tijeku se prekidaju. Trenutkom otvaranja predstečajnog postupka FINA prestaje izvršavati sve osnove za plaćanje evidentirane u Očevidniku, osim obračuna neisplaćene plaće radnicima i otpremnine, kao i osnove za plaćanje koje se odnose na mjere osiguranja u kaznenom postupku. Treba naglasiti kako se prijavom tražbina, osim onih koje ne utječu na predstečajni postupak, prekida zastara od dana podnošenja prijave od isteka roka za isplatu sukladno predstečajnom sporazumu, ako se predstečajni sporazum ne potvrdi do pravomoćnosti rješenja o obustavi predstečajnog postupka.

4. Stečajni postupak

U vezi novina u stečajnom postupku, posebno ističemo one koje se odnose na podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, ulogu FINA-e kod inicijative za otvaranje stečajnog postupka te predumjivanje troškova za stečajni postupak.

4.1. Podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka

Prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka ovlašten je podnijeti vjerovnik, ili dužnik, ako zakonom nije drukčije određeno. Vjerovnik je ovlašten podnijeti prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka ako učini vjerojatnim postojanje svoje tražbine i stečajnoga razloga. Smatrat će se da je vjerovnik učinio vjerojatnim postojanje svoje tražbine ako njezino postojanje temelji na ovršnoj ispravi, ili nepravomoćnoj sudskoj, ili upravnoj odluci¹².

4.2. Dužnost podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka pravne osobe

ističemo...

Sukladno čl. 110. Zakon, FINA je dužna podnijeti prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka ako pravna osoba u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje ima evidentirane neizvršene osnove za plaćanje u neprekinutom razdoblju od 120 dana, u roku od osam dana od isteka toga razdoblja, osim ako su ispunjene pretpostavke iz čl. 428. Zakona.

Prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka dužni su bez odgode, a najkasnije 21 dan od dana nastanka stečajnoga razloga podnijeti:

- osoba ovlaštena za zastupanje dužnika po zakonu;
- član upravnoga odbora dioničkoga društva;
- likvidator;
- član nadzornoga odbora dužnika, ako nema osoba ovlaštenih za zastupanje dužnika po zakonu, ako joj je moglo biti poznato postojanje stečajnoga razloga i nepostojanje osoba ovlaštenih za zastupanje po zakonu;
- član društva s ograničenom odgovornošću ako dužnik nema nadzorni odbor, a nema osoba ovlaštenih za zastupanje dužnika po zakonu, ako joj je moglo biti poznato postojanje stečajnoga razloga i nepostojanje osoba ovlaštenih za zastupanje po zakonu.

¹² Čl. 109. st. 2. Zakona.

4.3. Predujam za namirenje troškova stečajnog postupka

ističemo...

Novost je da se pri svakom sudu osniva Fond za namirenje troškova stečajnog postupka. Sukladno čl. 112. st. 1. Zakona, nakon što FINA utvrdi nemogućnost izvršenja osnove za plaćanje radi nedostatka novčanih sredstava na računima dužnika pravne osobe, naložit će banci da zaplijeni novčana sredstva s računa dužnika, u iznosu od 5.000,00 kuna za predujam za namirenje troškova stečajnoga postupka.

Bitnu novinu sadrži i odredba čl. 113. Zakona, prema kojoj u slučaju da osobe iz čl. 110. st. 2. Zakona ne podnesu prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka u propisanom roku, sud će im po službenoj dužnosti u slučajevima iz čl. 114. st. 3. Zakona naložiti plaćanje predujma za namirenje troškova stečajnoga postupka u roku od osam dana.

Podnositelj prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka dužan je platiti iznos predujma od 1000,00 kuna u Fond za namirenje troškova stečajnoga postupka te po nalogu suda u roku od osam dana dodatni iznos predujma koji ne može biti viši od 20.000,00 kuna, ako Zakonom nije drukčije određeno¹³. U slučaju da su osigurana sredstva za namirenje troškova stečajnoga postupka u skladu s odredbom čl. 112. Zakona, obveza podnositelja prijedloga umanjuje se za iznos osiguranih sredstava. Ovaj predujam nisu dužni platiti:

- radnici i prijašnji dužnikovi radnici ako su podnijeli prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka radi namirenja svoje dospjele tražbine po osnovi rada;
- FINA ako je podnijela prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka sukladno čl. 110. st. 1. Zakona;
- Republika Hrvatska.

5. Zaključak

Možemo reći da je novi Zakon zapravo doveo do mini reforme stečajnog zakonodavstva u RH. Jasno je da je temeljni cilj donošenja novog Zakona bila težnja ka većoj efikasnosti predstečajnog i stečajnog postupka. U tom smislu treba i promatrati uvođenje sudova u predstečajni postupak.

Isto tako, izmjenama Zakona, povećana je financijska odgovornost članova uprave, upravnih odbora, nadzornih odbora i vlasnika društava s ograničenom odgovornošću u slučaju nepokretanja stečajnog postupka. Treba naglasiti i kako su i dosadašnje zakonske odredbe sadržavale rigorozne odredbe u slučaju nepostupanja prema zakonskim odredbama, samo su neznatno primjenjivane u praksi. Za očekivati je kako će ipak ova novela Zakona osigurati bržu primjenu njegovih novih odredbi.

Literatura:

- 1) Stečajni zakon (Nar. nov., br. 71/15), www.propisi.hr;
- 2) Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Nar. nov., br. 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13), pročišćeni tekst – www.propisi.hr;
- 3) Zakon o osiguranju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca (Nar. nov., br. 86/08, 80/13 i 82/15), pročišćeni tekst – www.propisi.hr;
- 4) Stečajni zakon (Nar. nov., br. 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 117/08 i 116/10), pročišćeni tekst – Propisi.hr, br. 6/2010 – www.propisi.hr.

Ne zaboravite:

- U Zakon se uvode pravila predstečajnog postupka u kojem je istaknuta uloga sudova, s time da se odredbe ZFPPN-a i dalje primjenjuju.
- Podnositelj prijedloga za pokretanje predstečajnog postupka mora uplatiti predujam za troškove predstečajnog postupka u iznosu od 5.000,00 kuna te uz prijedlog dostaviti potrebnu dokumentaciju.
- FINA je dužna podnijeti prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka ako pravna osoba u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje ima evidentirane neizvršene osnove za plaćanje u neprekinutom razdoblju od 120 dana, u roku od osam dana od isteka toga razdoblja, osim ako su ispunjene pretpostavke iz čl. 428. Zakona.
- Podnositelj prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka dužan je platiti iznos predujma od 1.000,00 kuna u Fond za namirenje troškova stečajnoga postupka te po nalogu suda u roku od osam dana dodatni iznos predujma koji ne može biti viši od 20.000,00 kuna, ako Zakonom nije drukčije određeno.

¹³ Čl. 114. st. 1. Zakona.